

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoCsp/49/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5320200572
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5320200572.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Šoltésom, so sídlom tamtiež, proti žalovanému G. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., D. XXXX, právne zastúpenému JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o., so sídlom Žilina, Pavla Mudroňa 1191/5, o zaplatenie 2.949,73 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 14Csp/13/2020-139 zo dňa 3. mája 2021 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 14Csp/13/2020-162 zo dňa 3. mája 2021 a s opravným uznesením č. k. 14Csp/13/2020-166 zo dňa 1. júna 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 483,18 eur spolu s úrokom z omeškania tak, že žalobu z a m i e t a .

Rozsudok okresného súdu z o s t á v a n e d o t k n u t ý vo výroku o zastavení konania v časti o zaplatenie 843,14 eur s prislúchajúcim úrokom z omeškania a v časti uplatnenej náhrady nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky vo výške 99,26 eur s príslušenstvom a vo výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti.

Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 48,44%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd s poukazom na „účinné späťvzatie žaloby“ v zmysle § 145 ods. 2 CSP zastavil konanie v časti o zaplatenie 843,14 eur s prislúchajúcim úrokom z omeškania a v časti uplatnenej náhrady nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky vo výške 99,26 eur s príslušenstvom. Zároveň uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 483,18 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne z jednotlivých čiastkových položiek za konkrétne časové obdobia tak, ako podrobne vymedzil vo výrokovej časti napadnutého rozsudku a vo zvyšnej časti (dopĺňacím rozsudkom) žalobu zamietol.

2. Východiskovo okresný súd konštatoval, že zmluvný vzťah medzi pôvodným veriteľom Consumer Finance Holding, a.s., ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom, na základe ktorého bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 5.000 eur, je vzťahom spotrebiteľským a je potrebné naň aplikovať ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. Mal za to, že vzhľadom na charakter úveru v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy išlo o nebankový úver poskytnutý nebankovou spoločnosťou, ktorý neskôr na banku (H., a.s.) prešiel pri univerzálnej sukcesii. Preto sa v danom prípade nevyžaduje, aby bolo dodržané ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách; ktorý záver má byť aj v súlade s ustálenou súdnou praxou (bližšie žiadnym spôsobom neoznačenou - pozn. odvolacieho súdu). Nadväzne okresný súd uzavrel, že aktuálny žalobca preukázal aktívnu vecnú legitímáciu.

3. Okresný súd však ustálil, že dotknutý úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, keďže veriteľ hrubo porušil svoje povinnosti pri skúmaní bonity dlžníka, jeho výdavkov a stavu (§ 11 ods. 2 v spojení s § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.). Ako rozpornú s dobrými mravmi, a teda neplatnú, vyhodnotil aj dohodu zmluvných strán o výške úrokov 25,58% ročne, teda viac než dvojnásobne prevyšujúcu výšku úrokových sadzieb uplatňovaných bankami (9,91%) pri obdobných úveroch v rozhodnom období. Taktiež z tohto dôvodu je predmetný úver potrebné kvalifikovať ako bezúročný.

4. Okresný súd vyslovil, že nebolo preukázané doručenie žalovanému oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo strany právneho predchodcu žalobcu, preto nedošlo k platnému zosplateniu úveru. Pokiaľ si teda žalobca uplatnil úrok z omeškania zo sumy 2.949,73 eur od 26.7.2017 (od vyhlásenia predčasnej splatnosti), bolo možné mu priznať tento nárok len odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti jednotlivých neuhradených mesačných splátok istiny. Okresný súd následne vo vzťahu ku každej jednotlivej splátke vykonal posúdenie (rozsahu) jej zaplatenia v zmysle uvedených východísk; pričom zdôraznil/zopakoval, že žalobca má nárok len na nesplatenú istinu úveru bez úrokov a poplatkov. Keďže z čerpaného úveru 5.000 eur žalovaný uhradil 4.516,82 eur vo vzťahu k istine žalovaného zaťažuje povinnosť zaplatiť žalobcovi rozdiel týchto súm; t.j. 483,18 eur.

5. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na ich náhradu v rozsahu 15,64 %. Zohľadnil pritom mieru úspechu sporových strán a tiež zavinenie za (čiastočné) zastavenie konania.

6. Proti tomuto rozsudku vo výroku o uložení mu povinnosti zaplatiť žalobcovi 483,18 eur s príslušenstvom podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že (aj) v tejto časti bude žaloba zamietnutá. Za správny považoval záver okresného súdu o vyhodnotení predmetnej úverovej zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov. Z dikcie príslušného zákonného ustanovenia vyplýva pre veriteľa aj ďalšia sankcia, a to že nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

7. Odvolateľ nadväzne tvrdil, že zosplatenie úveru je v prejednávanej veci neplatné, „čo má za následok nepreukázanie výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách“. Ku dňu postúpenia pohľadávky totiž ešte nenastala konečná splatnosť úveru, zo strany H., a.s. teda došlo k postúpeniu tzv. nezosplateného „živého“ úveru, ktoré postúpenie odporuje označenej právnej norme. V tejto spojitosti žalovaný doplnil, že po zániku spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s., sa jej právnym nástupcom stala H., a.s., ktorá je bankovým subjektom, preto sa na prípadné postúpenie vzťahuje § 92 ods. 8 zákona o bankách. Zároveň bolo povinnosťou banky vypracovať výzvu v zmysle dotknutého ustanovenia. Pokiaľ tak neurobila, neboli splnené podmienky pre platné postúpenia pohľadávky.

8. Žalovaný poukazoval tiež na to, že predžalobnú upomienku a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti vypracovala spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., na ktorú sa § 92 ods. 8 zákona o bankách nevzťahoval. Mal za to, že ne/splnenie podmienok na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti nebankovým subjektom v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Obč. zák. nemožno stotožňovať s ne/splnením povinnosti banky postupovať v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách.

9. Žalobca na samotný obsah odvolania protistrany nereagoval a „len“ žiadal napadnuté rozhodnutie potvrdiť ako vecne správne.

10. Žalovaný v následnej reakcii (opakovane) spochybnil vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru právnym predchodcom žalobcu pre nedodržanie súvisiacich zákonných podmienok. Doplnil, že postúpenie „živého“ úveru odporovalo aj § 17 zákona č. 129/2010 Z.z.

11. K odvolacej replike žalovaného sa už žalobca nevyjadril.

12. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), z ktorého titulu rozsudok okresného súdu zostal nedotknutý v odvolaní nenapadnutých výrokoch o (čiastočnom) zastavení konania a o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) v preskúmvanej meritornej časti napadnutý rozsudok zmenil podľa § 388 CSP tak, ako je konštatované vo výroku tohto rozsudku.

13. Odvolací súd sa nestotožnil s jedným z východiskových záverov okresného súdu, podľa ktorého v súdnej veci nie je významné (právne) posúdenie postúpenia pohľadávky z H., a.s., na žalobcu (a teda ani skúmanie naplnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách); a to vrátane k nemu

vedúcej úvahy ohľadne charakteru dotknutého úveru v čase jeho poskytnutia. Naopak, okolnosť, že úver bol žalovanému poskytnutý spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s., ktorá nie je/nebola bankou, v otázke aplikability označeného zákonného ustanovenia nie je významnou.

14. Určujúcou skutočnosťou je to, že zánikom spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. sa jej právnym nástupcom stala banka (H., a.s.), žalovaný sa tak dostal do právnej pozície klienta banky a súvisiaca pohľadávka získala povahu bankového záväzku. Z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno vyvodiť, že by sa mal vzťahovať len na tie pohľadávky, ktoré boli „od počiatku“ bankové. Inými slovami, dotknutý právny režim v plnej miere dopadá tak na pohľadávky banky, v ktorých bola banka v pozícii veriteľa od vzniku konkrétneho záväzkového vzťahu, ako i na pohľadávky banky, v ktorých zákonom predpokladaným spôsobom získala banka postavenie veriteľa v neskoršom období po vzniku záväzku /pohľadávky.

15. Nadväzne je zrejmé, že na platné postúpenie pohľadávky z pôvodného žalobcu H., a.s., na aktuálneho žalobcu Intrum Slovakia, s.r.o., sa vyžaduje splnenie podmienok vymedzených v § 92 ods. 8 zákona o bankách. Jednou z týchto podmienok je písomná výzva banky. Žalujúca strana (bez ohľadu, či na nej vystupovala H., a.s., alebo Intrum Slovakia, s.r.o.) ani len netvrdila, že by banka zaslala písomné upozornenie/výzvu svojmu klientovi (v súdnej veci žalovanému), ktorú by bolo možné považovať za výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Žalujúca strana aj v tomto smere poukazovala len na výzvu zaslanú ešte právnym predchodcom oboch neskorších žalobcov, t. j. spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s.

16. To znamená, že pôvodný žalobca H., a.s., v podstate úplne odignoroval zmenu charakteru pôvodného záväzku žalovaného, keďže niet pochybností, že v rozhodnom čase išlo o „peňažný záväzok voči banke“, ako ho definuje § 92 ods. 8 zákona o bankách. Z daného titulu je nevyhnutné uzavrieť, že postúpenie posudzovanej pohľadávky nerešpektovalo podmienky vymedzené dotknutým zákonným ustanovením, preto nie je platné (bližšie aj rozhodnutie publikované v Zbierke stanovisk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 60/2018), a teda (aktuálny) žalobca nie je v spore aktívne vecne legitimovaný.

17. Len na pre úplnosť krajský súd dopĺňa, že právny úkon Consumer Finance Holding, a.s., sa nemôže v konkrétnostiach súdnej veci považovať za úkon banky iba preto, že neskorším právnym nástupcom tejto spoločnosti bola práve banka (H., a.s.). Označená obchodná spoločnosť nie je/nebola bankou, preto nie je prípustné dotknutému úkonu pripisovať relevanciu aj z hľadiska právnych povinností banky. Nielenže v danom čase z ničoho nevyplýval takýto budúci sled udalostí, ale ani adresát úkonu (žalovaný) by nemal najmenší dôvod vnímať danú výzvu i v predmetnom (navyše v období zasielania čisto hypotetickom) kontexte.

18. Nakoľko nebola preukázaná aktívna vecná legitimácia žalobcu, t. j. nebolo preukázané, že je nositeľom práva, ktorého priznania sa podanou žalobou domáha, musel byť vo vyhovujúcej časti rozsudok okresného súdu zmenený tak, že žaloba (aj v danej časti) bola zamietnutá.

19. Nad bezprostredný rámec určujúceho záveru odvolacieho prieskumu krajský súd uvádza doplňujúcu poznámku. Z hľadiska princípov sporového konania definovaných aktuálnym procesným kódexom platí, že konajúci súd nemôže nad (skutkové) vymedzenie žaloby (iniciatívne sám) priznávať žalobcovi peňažné čiastky napríklad aj z titulu úroku z omeškania v spojitosti s jednotlivými priebežnými splátkami, pokiaľ žalobca uplatnil svoj nárok vyslovene a len v súvislosti so zosplatnením úveru a toto zosplatnenie preukázané nebolo.

20. Okresný súd v súdnej veci dospel k záveru o nekonaní právneho predchodcu žalobcu pri skúmaní bonity žalovaného s odbornou starostlivosťou (§ 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.), ako i k záveru o nepreukázaní doručenia žalovanému oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo strany právneho predchodcu žalobcu. Každý z týchto záverov mal za následok, že sa veriteľ nemohol úspešne domáhať nárokov z jednorazového zosplatnenia úveru. Zároveň úver bolo nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

21. Ak okresný súd napriek vymedzeniu žalovaného nároku výlučne práve iba na základe predmetného zosplatnenia (ku ktorému ale podľa samotného okresného súdu platne nedošlo) mienil posudzovať vecnú dôvodnosť uplatňovaného peňažného plnenia, osobitne vo vzťahu k úroku z omeškania pri jednotlivých splátkach, minimálne bolo namieste, aby vyzval žalobcu na doplnenie skutkových tvrdení ohľadne splátok úveru a súvisiaceho úroku z omeškania. Vlastné úvahy/výpočty okresného súdu išli nad rámec kontradiktórneho charakteru sporového súdneho konania, kde bremeno tvrdení zaťažuje strany sporu (prioritne žalobcu) a nemôže byť nahrádzané aktivitou/iniciatívou súdu. Otázkou dopadov

eventuálnej zmeny rozhodných skutkových okolností - § 140 ods. 2, v limitoch § 294 CSP - sa odvolací súd v rozoberaných súvislostiach bližšie nezaoberá.

22. V dôsledku zmeny prvoinštančného rozhodnutia rozhodoval krajský súd v zmysle § 396 ods. 2 CSP (v spojení s § 396 ods. 1, § 255 ods. 2 a § 256 ods. 1 CSP) o nároku na náhradu trov celého (prvoinštančného i odvolacieho) konania. Žalobca sa žalobou domáhal zaplattenia 2.949,73 eur s príslušenstvom. Žalovaný zaplattením sumy 760,44 eur po začatí konania (bližšie bod 52. odôvodnenia napadnutého rozsudku), ktorý rozsah plnenia nebol žiadnou zo strán sporu spochybnený, procesne v tejto časti zaviniť zastavenie konania.

23. V percentuálnom vyjadrení ide o 25,78 %, ktorý rozsah z hľadiska celkového výsledku sporu možno pre účely rozhodovania o nároku na náhradu trov konania považovať za „úspech“ žalobcu; vo zvyšnej časti bola žaloba zamietnutá, a teda žalobca neúspešný. Úspech žalobcu tak predstavuje 25,78 % a úspech žalovaného 74,22 %, z čoho vyplýva tzv. čistý úspech žalovaného 48,44 %. Nadväzne krajský súd vyslovil, že v dotknutom rozsahu má žalovaný voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania.

24. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.